

Ærlig talt – ekstremavl på helsa løs

I dag avles familiedyr fram til å se søte ut, og til å likne på menneskebabyer. Vår streben etter «perfekte» dyr, går på direkte bekostning av deres helse. Dyrebeskyttelsen Norge mener at vi er langt på overtid med å ta dette på alvor.

Hvor plasserer vi ansvaret for at fremtidig avl baserer seg på en målsetning om sunne og friske individer?

Ubevisst tiltrekning

I en årrekke har mennesker planmessig styrt formering av familiedyr. Dette betyr at det er vi som bestemmer hvilke individer som skal få videreføre sine gener til neste generasjon.

Trenden over lang tid har vært å få enkelte raser til å ligne på mennesker. Disse rasene har fått svært kost snute og store øyne. Ekstremavlen har muligens på denne måten unnluppet store diskusjoner, og oppnådd en form for allmenn legitimitet. Ubevisst tiltrekkes vi av trekk som ligner våre egne, noe vi ofte ser i menneskers valg av familiedyr. Denne menneskeliggjøringen av dyrene kan videre føre til at vi behandler dyrene mer som mennesker, enn som dyr med helt andre behov enn våre egne.

Store velferdsproblemer

Avlen baseres i stor grad på å oppnå et spesifikt og karakteristisk utseende, som over mange år har blitt svært ekstremt. For å få til dette, har innavl vært et virkemiddel. Innavl øker dessverre også sannsynligheten for at to sykdomsbærende gener havner sammen, noe som gir sykdom hos avkommet.

Hjertelidelser, leddproblemer og allergier er eksempler på sykdommer som disse dyrene er hyppig utsatt for. Det ekstreme utseendet kan også i seg selv føre til mange lidelser, og gjøre at de sliter med å utføre helt normale funksjoner, som å puste, stelle seg, føde unger og regulere kroppstemperaturen. Ekstremavl med høy innavlsgrad er dyremishandling satt i system.

«Vær alltid kritisk når du skal anskaffe deg et familiedyr. Rådfør deg med veterinær, og få en tilbakemelding på potensielle problemer hos rasen. Ved å kjøpe syke dyr opprettholdes også avlen av disse»

Så søt, eller?

Flatsnutede dyr er nok de vi kjenner best som dyr med et ekstremavlet utseende. De fleste dyr med flat snute lider av brachycephalt syndrom. Dette kommer til uttrykk ved bred og flat hodeform med inntrykt nese og runde øyne som sitter langt fra hverandre. Disse dyrene har problemer med å puste normalt, noe som medfører kronisk ubehag og forhindrer normal utfoldelse.

Selv mildt plagede individer blir forhindret i å utføre normal atferd, som å løpe, hoppe og være i aktivitet på grunn av pusteproblemer. Mange vil sannsynligvis også utsettes for søvnforstyrrelser. Hvorfor? Fordi vi mennesker liker at dyrene har fått mer menneskelige trekk- at de likner på små babyer. Dette virker totalt meningsløst når man ser den høye prisen familiedyrene må betale.

I de fleste flatsnutede rasene vil så godt som alle ha syndromet i større eller mindre grad, og det vil være vanskelig å finne individer som er friske nok til å avles på. En mulighet er å avle inn andre raser som ikke har en flat og bred hodeform. Syndromet vil være et livsvarig problem for dyret og blir ofte verre med økende alder. Mange tror at raser med flat nese skal snorke, pese

Tekst: **Eva Hustoft**, Dyrebeskyttelsen Norge

og være lite aktive, og ser på dette som et søtt trekk ved dyrets personlighet. Dette må tilbakevises på det sterkeste, da dette ikke vil være normalatferd for et friskt dyr.

Menneskers ekstreme avl på familiedyr har altså resultert i dyr med store helseplager, og en avl som strider mot Lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven).

Ulovlig praksis

I senere tid har det blitt økt fokus på hva dårlig avl betyr for livskvaliteten og velferden til våre familiedyr. Paragraf 25 i dyrevelferdsloven stadfester at «avl skal fremme egenskaper som gir robuste dyr med god funksjon og helse». Våre familiedyr har med andre ord krav på et godt utgangspunkt i livet. Det får de ikke med medfødte smerter og kroniske lidelser.

At avl får foregå på en måte som ikke er i tråd med dyrevelferdsloven er på ingen måte greit. Det er et svik mot våre familiedyr, og det er et klart brudd med norsk lov.

«Vi vil oppfordre alle oppdrettere, kjøpere, raseklubbene og andre til å lese §25 i dyrevelferdsloven og deretter ta en liten runde i tenkeboksen. Er dette virkelig noe vi vil være med på?»

Enkel løsning

Utseende har høy arvelighet. Dette betyr at et utseende som fører til lidelse og smerte altså raskt kan avles bort. For de mest innlede rasene kan dette bety å måtte avle

inn en annen rase for å bli kvitt sykdom og kroniske lidelser.

Dyrebeskyttelsen Norge ønsker en lavere innavlsgrad enn det som har vært tradisjonen, og at alle dyr skal funksjonstestes før avl. Organisasjonen ønsker også at dyr som er så defekte at de må opereres for å få en akseptabel livskvalitet også kastreres slik at de ikke kan brukes videre i avl.

Både oppdrettere, kjøpere, raseklubber, veterinærer, forsikringsselskaper og andre aktører, har et delt ansvar for at avlen er etisk forsvarlig og i tråd med norsk lov. Dette er et helt unødvendig dyrevelferdsproblem, og det er skapt av oss mennesker. Det må være vårt felles mål å få en slutt på forringelsen av disse dyrenes livskvalitet.

Dyrebeskyttelsen Norge håper på en framtid med sunne og friske dyr! ■